

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Ταχ. Δ/ση: Πανεπιστημίου 37
101 65, Αθήνα

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 2016
Αρ. πρωτ.: 2/99623/ΔΠΓΚ

ΠΡΟΣ: Ως πίνακας διανομής

ΘΕΜΑ: «Εκτέλεση προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2017».

Σας κοινοποιούμε εγκύκλιό μας σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2017 και παρακαλούμε για την πιστή εφαρμογή των διαλαμβανομένων σε αυτή.

Η παρούσα εγκύκλιος είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών (www.minfin.gr).

**Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης
Χρ. Γιαννακόπουλος**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

- 1) Προεδρία Δημοκρατίας
Υπηρεσία Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων
- 2) Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
- 3) Όλα τα Υπουργεία
 - α) Γραφεία Υπουργών
 - β) Γραφεία Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών
 - γ) Γραφεία Γενικών Γραμματέων
 - δ) Γραφεία Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών/ Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών/ Οικονομικών – Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (με την υποχρέωση να την κοινοποιήσουν σε όλους τους φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου τους και τις Ανεξάρτητες Αρχές)
 - ε) Υπηρεσίες Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου Υπουργείων και νομών
- 4) ΓΕΣ, ΓΕΝ, ΓΕΑ, ΕΛΑΣ, ΠΣ, ΛΣ
 - α) Γραφεία Αρχηγών

- β) ΓΔΟΣΥ, Διευθύνσεις Οικονομικού
- 5) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- α) Γραφεία ασκούντων καθήκοντα Γενικών Γραμματέων
- β) Γενικές Διευθύνσεις Εσωτερικής Λειτουργίας
(με την υποχρέωση να την κοινοποιήσουν στις Διευθύνσεις Οικονομικού αρμοδιότητάς τους)
- 6) Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
- 7) Ελεγκτικό Συνέδριο
- 8) Περιφερειακές Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφεία Γενικών Διευθυντών Υπ. Οικονομικών
- Δ/νση Προϋπολογισμού Γεν. Κυβέρνησης / Όλα τα τμήματα
- Όλες τις Διευθύνσεις του ΓΛΚ
- Όλες τις ΔΥΕΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2017

Δεκέμβριος 2016

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
Βασικοί στόχοι εκτέλεσης προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης	2
A. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	2
1. Στοχοθεσία – Πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμού	4
1.1 Φορείς Κεντρικής Διοίκησης	4
1.2 Λοιποί Φορείς Γενικής Κυβέρνησης (πλην ΟΤΑ).....	4
2. Διαδικασίες για την παρακολούθηση των υποχρεώσεων.....	5
2.1 Παρακολούθηση και εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	6
3. Καθήκοντα Προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών Υπουργείων και Λοιπών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης	7
4. Ασφαλιστικές εισφορές και αποδόσεις υπέρ Ε.Φ.Κ.Α. – Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.	8
5. Κρατικός Προϋπολογισμός - Κεντρική Διοίκηση.....	9
5.1 Τακτικός προϋπολογισμός	10
α) Πιστώσεις – πορεία εκτέλεσης προϋπολογισμού	10
β) Προγραμματισμός	11
γ) Επισημάνσεις για ειδικές κατηγορίες δαπανών	12
δ) Πιστώσεις θέσεων προσωπικού	18
5.2 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	19
6. Προϋπολογισμός λοιπών φορέων	19
6.1 Κατάρτιση, έγκριση και αναμόρφωση προϋπολογισμών νομικών προσώπων Γενικής Κυβέρνησης.....	19
α) Κατάρτιση – έγκριση – αναμόρφωση προϋπολογισμών	19
β) Χρήση ταμειακών διαθεσίμων ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ εκτός Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005.....	20
γ) Χρήση ταμειακών διαθεσίμων ΝΠΙΔ και ΔΕΚΟ του Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005	21
δ) Πολυετείς υποχρεώσεις	22
ε) Απολογισμός οικονομικού έτους 2016	22
6.2 Κατάρτιση και εκτέλεση προϋπολογισμών νομικών προσώπων εκτός Γενικής Κυβέρνησης.....	23
B. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΕΝΤΥΠΑ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ.....	24
ΕΝΤΥΠΟ Π1 - ΑΙΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ – ΑΥΞΗΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	25
ΕΝΤΥΠΟ Π2 - ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	26
ΕΝΤΥΠΟ Π3Α - ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΟΛΥΕΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	27
ΕΝΤΥΠΟ Π3Β - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ.....	28
ΕΝΤΥΠΟ Π4 - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	30

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βασικοί στόχοι εκτέλεσης προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης

Η δημοσιονομική στρατηγική και για το 2017 είναι προσανατολισμένη στη διατήρηση και ενίσχυση της δημοσιονομικής ισορροπίας και την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης με ταυτόχρονη προώθηση του δίκαιου επιμερισμού του βάρους της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Α. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Στο **νόμο 4270/2014** «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143, Ιούνιος 2014) περιλαμβάνονται, σε ενιαίο κείμενο και με συστηματικό τρόπο, οι διατάξεις που αφορούν το δημόσιο λογιστικό και ενσωματώνεται η Οδηγία 2011/85/ΕΕ.

Παράλληλα, διατυπώνονται με συστηματικό τρόπο γενικές αρχές για την ορθή δημοσιονομική διαχείριση. Οι αρχές αυτές δεσμεύουν τα αρμόδια, για την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, όργανα των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και η τήρησή τους διασφαλίζει την επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού.

Επιπλέον, συμπεριλαμβάνονται διατάξεις που καθορίζουν **δημοσιονομικούς κανόνες και πρακτικές για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης** βάσει των οποίων επιδιώκεται η, εντός των στόχων και ορίων, ακριβής εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Με τις διατάξεις

- των άρθρων 75 ως 78 του ν.4316/2014 «Ίδρυση παρατηρητηρίου άνοιας, βελτίωση περιγεννητικής φροντίδας, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 270),
- του άρθρου 1 (παράγραφος 21 και 22) του ν.4334/2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγματεύση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)» (Α' 80),
- του άρθρου 2 (παράγραφος Δ, υποπαράγραφος Δ.10) του ν.4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης» (Α' 94),
- του άρθρου 10 του ν.4337/2015 «Μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 129),
- του άρθρου ένατου του ν.4393/2016 «Κύρωση της Προγραμματικής Συμφωνίας... και άλλες διατάξεις» (Α' 106),
- των άρθρων 375 και 377 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147) και
- του άρθρου 58 του ν. 4438/2016 «Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ ... και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 220)

τροποποιήθηκαν περαιτέρω οι διατάξεις του ν.4270/2014.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις είχαν ως στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού και την ενιαία αντιμετώπιση των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005.

Επίσης, με τις ανωτέρω τροποποιήσεις αλλάζει το πλαίσιο των διαδικασιών ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών, ενισχύεται η υπευθυνότητα των οικονομικών υπηρεσιών των φορέων γενικής κυβέρνησης και προβλέπεται η ανάληψη από αυτές όλων των οικονομικών αρμοδιοτήτων (τροποποιήσεις άρθρων 24, 25, 26, άρθρα 69Γ, 69Δ).

Παράλληλα, επιδιώκεται η αποδοτικότερη διαχείριση των διαθεσίμων σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης μέσω του Ενιαίου Λογαριασμού Θησαυροφυλακίου (άρθρα 69Α, 69Β), διευρύνονται οι αρμοδιότητες εποπτείας του Υπουργείου Οικονομικών και επί των οικονομικών των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, πέραν των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, προβλέπεται η έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων (άρθρο 69Ε) για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και θεσπίζεται νέο πλαίσιο για τις ανεξάρτητες αρχές (τροποποίηση άρθρου 54).

Ειδικότερα, με τα άρθρα 11 και 12 του ν.4337/2015 ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής των διατάξεων του Ν.Δ.496/1974 για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) που είναι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις του π.δ. 465/1975 εξακολουθούν να ισχύουν για όσα ΝΠΔΔ δεν περιλαμβάνονται στη Γενική Κυβέρνηση και εναρμονίζονται οι διατάξεις του ν.3429/2005 (Α' 314) με τις ρυθμίσεις του ν.4270/2014.

Για την ορθότερη υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων του ν.4270/2014 και ειδικότερα της ανάληψης από τις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των αρμοδιοτήτων του άρθρου 69Γ του ν.4270/2014, εκδόθηκε το **π.δ. 80/2016** (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» σχετικά με την ανάληψη υποχρεώσεων, τον τρόπο τήρησης του Μητρώου Δεσμεύσεων, τις ευθύνες των αρμοδίων οργάνων κ.λπ.. Η ισχύς του π.δ.80/2016 αρχίζει από 1.1.2017 και από την ημερομηνία αυτή καταργείται το π.δ. 113/2010 (Α' 194). Επιπλέον, με τις διατάξεις των άρθρων 75 ως 96 του ν.4446/2016 «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη – Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν.4270/2014 και λοιπές διατάξεις» (Α' 240), τροποποιείται το ισχύον πλαίσιο ελέγχου εκκαθάρισης και πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου και ρυθμίζονται λοιπά θέματα για την ομαλή μετάβαση στις νέες αρμοδιότητες των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών.

Τέλος, με το ν.4387/2016 θεσμοθετήθηκε η **ασφαλιστική μεταρρύθμιση** η οποία αρχίζει να εφαρμόζεται από τον προϋπολογισμό του 2017. Ειδικότερα, ενοποιούνται οι υφιστάμενοι φορείς κύριας ασφάλισης στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), ενώ οι φορείς επικουρικής ασφάλισης και τα ταμεία πρόνοιας ενσωματώνονται στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). Όλες οι κύριες συντάξεις, συμπεριλαμβανομένων και του Δημοσίου, θα καταβάλλονται από τον Ε.Φ.Κ.Α., ενώ οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές (εργαζομένων και εργοδοτών) θα αποτελούν έσοδά του. Για την υλοποίηση και την παρακολούθηση των μεταρρυθμίσεων αυτών έχουν επέλθει οι απαραίτητες μεταβολές και έχουν εγγραφεί οι απαραίτητοι Κωδικοί Αριθμοί Εσόδων – Εξόδων στους Κώδικες Κατάταξης Εσόδων – Εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και των ΝΠΔΔ.

1. Στοχοθεσία – Πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμού

1.1 Φορείς Κεντρικής Διοίκησης

Μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών αφενός και των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης αφετέρου, συνάπτονται, μέχρι τη 15η Ιανουαρίου 2017, ξεχωριστά μνημόνια συνεργασίας με στόχο τη δέσμευση για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2017. **Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην αποστολή των μηνιαίων προγραμμάτων (μηνιαίοι και τριμηνιαίοι στόχοι) εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 2017, καθώς και στο περιεχόμενο του μνημονίου συνεργασίας, αφού σε αυτό πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 70 του ν.4270/2014 και ειδικότερα, να ενσωματώνονται προκαθορισμένες διορθωτικές παρεμβάσεις (διοικητικές και διαρθρωτικές παρεμβάσεις, νομοθετικές πρωτοβουλίες κ.λπ.) που οφείλουν οι φορείς να ενεργοποιήσουν σε περίπτωση που από τη μηνιαία εκτέλεση του προϋπολογισμού τους διαφαίνονται πιθανές αποκλίσεις από τους στόχους.**

Στην αρ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 (Β' 2934) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών εξειδικεύονται περαιτέρω λεπτομέρειες για τη στοχοθεσία, το πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμού και τις κυρώσεις σε περίπτωση απόκλισης από τους δημοσιονομικούς στόχους.

Στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου παρέχεται υπόδειγμα Μνημονίου Συνεργασίας για την ομαλή εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση (Έντυπο 4), μεταξύ των Υπουργείων και του Υπουργείου Οικονομικών. Το υπόδειγμα δύναται να προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε φορέα της Κεντρικής Διοίκησης.

Όλοι οι φορείς οφείλουν να υιοθετήσουν μηχανισμούς και να προγραμματίσουν δράσεις που θα εξασφαλίζουν τη μηνιαία παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης του προϋπολογισμού τους, έτσι ώστε να εντοπίζουν έγκαιρα τις αποκλίσεις από τους στόχους.

1.2 Λοιποί Φορείς Γενικής Κυβέρνησης (πλην ΟΤΑ)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 4270/2014 οι αναλυτικοί προϋπολογισμοί των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης υιοθετούνται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό **έως την 31η Δεκεμβρίου του 2016**, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της οικείας Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) και είναι συνεπείς με το σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού που έχει ήδη υποβληθεί, κατά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του άρθρου 54 του ν.4270/2014. Ειδικότερα, οι προϋπολογισμοί των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 (Α' 314), εφόσον υπερβαίνουν το όριο των δέκα (10) εκατ. ευρώ, εγκρίνονται με κοινή απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου, **έως και την 31η Δεκεμβρίου 2016**.

Μεταξύ των αρμόδιων Υπουργείων και των εποπτευόμενων, από αυτά, φορέων δύναται να συναφθούν μνημόνια συνεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 147 του ν.4270/2014, μέχρι την 31^η Ιανουαρίου 2017. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι την 31^η Ιανουαρίου, μνημόνια συνεργασίας συνάπτονται με όλους τους φορείς των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει το ποσό των 10 εκατ. ευρώ. **Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο περιεχόμενο του μνημονίου συνεργασίας, καθώς σε αυτό πρέπει να περιλαμ-**

βάνονται τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 70 του ν.4270/2014 και ειδικότερα, να ενσωματώνονται προκαθορισμένες διορθωτικές παρεμβάσεις (διοικητικές και διαρθρωτικές παρεμβάσεις, νομοθετικές πρωτοβουλίες κ.λπ.) που οφείλουν οι φορείς να ενεργοποιήσουν σε περίπτωση που από τη μηνιαία εκτέλεση του προϋπολογισμού τους διαφαίνονται πιθανές αποκλίσεις από τους στόχους.

Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών και οι διοικήσεις των φορέων (νοσοκομεία, ασφαλιστικά ταμεία, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ και ΝΠ) οφείλουν να παρακολουθούν αδιαλείπτως την εξέλιξη των προϋπολογισμών τους και να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχουν αρνητικές αποκλίσεις από τους δημοσιονομικούς στόχους.

Στην αρ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 (Β' 2934) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών εξειδικεύονται περαιτέρω λεπτομέρειες για τη στοχοθεσία, το πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμού και τις κυρώσεις σε περίπτωση απόκλισης από τους δημοσιονομικούς στόχους. Για την έγκαιρη και ορθή σύνταξη των προβλεπόμενων στην ανωτέρω απόφαση εκθέσεων πρέπει άμεσα να δοθούν οδηγίες από τους προϊσταμένους των ΓΔΟΥ στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης που εποπτεύουν.

Για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης την ευθύνη παρακολούθησης της κατάρτισης τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων, καθώς και της εκτέλεσης, σε μηνιαία βάση, του προϋπολογισμού τους έχει το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ.

2. Διαδικασίες για την παρακολούθηση των υποχρεώσεων

Η ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες ή από το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο, σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού γίνεται κατά τα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις του ν.4270/2014, καθώς και του π.δ. 80/2016 το οποίο τίθεται σε ισχύ από 1.1.2017. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ.80/2016 υποχρεούται κάθε φορέας να καταγράφει το σύνολο των υποχρεώσεων του σε ι-διαίτερο βιβλίο ή μηχανογραφικά (Μητρώο Δεσμεύσεων) από το οποίο θα εξάγονται πληροφορίες για την ωρίμανση των υποχρεώσεων σε όλα τα στάδια μέχρι την πληρωμή τους.

Για την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων θα πρέπει να εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 80/2016 και οι οδηγίες που έχουν παρασχεθεί με την αρ. 2/18993/ΔΠΔΣΜ/28.2.2014 (ΑΔΑ: ΒΙΚΥΗ-Β03) εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ).

Το Μητρώο Δεσμεύσεων αποτελεί εργαλείο παρακολούθησης και ελέγχου των δαπανών και ταυτόχρονα μηχανισμό διασφάλισης των οργάνων της Διοίκησης, αφού μέσω αυτού γίνεται ευχερής η παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Παράλληλα αποφεύγεται η ανάληψη υποχρεώσεων, καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων πιστώσεων ή ποσοστών διάθεσης, που **εκτός της αυτοδίκαιης ακυρότητάς της συνεπάγεται και ατομική ευθύνη για το διατάκτη.**

Η συνεχής παρακολούθηση των δαπανών, η μη σώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών και η εξόφληση των τιμολογίων εντός των προθεσμιών που τίθενται από τις κείμενες διατάξεις, αποτελούν βασικές υποχρεώσεις των φορέων, οι οποίοι οφείλουν να παρακολουθούν και να ελέγχουν το ύψος των δεσμεύσεων για την ομαλή πραγματοποίηση των πληρωμών, προκειμένου να μη δημιουργούνται νέες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Για το λόγο αυτό οι φορείς οφείλουν να εξασφαλίσουν:

- την παροχή εντός των προθεσμιών που προβλέπονται (μέχρι την 20η ημέρα του επόμενου από τη λήξη του μήνα) έγκυρων στοιχείων (απλήρωτες υποχρεώσεις, ληξιπρόθεσμες οφειλές), **μέσω της ειδικά σχεδιασμένης για το σκοπό αυτό διαδικτυακής πύλης (e-Portal),**
- την αποστολή εκθέσεων αναφοράς (μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου από τη λήξη του μήνα) για την εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και το μητρώο δεσμεύσεων σύμφωνα με την τυποποιημένο υπόδειγμα που έχει αποσταλεί με το αρ. 2/57451/ΔΠΓΚ/24.7.2012 έγγραφό μας,
- την ανάπτυξη μηχανογραφημένου Μητρώου Δεσμεύσεων για βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων και
- την παροχή από τις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των οικείων Υπουργείων στοιχείων εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους.

2.1 Παρακολούθηση και εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων

Με τις διατάξεις του άρθρου 6 του νόμου 4281/2014 προβλέφθηκε η δυνατότητα επιχορήγησης των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης αποκλειστικά και μόνο για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων τους, ενώ με τις διατάξεις του άρθρου 71 του ν.4270/2014 προβλέπονται οι διαδικασίες για τις μεταφορές πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού. Στη βάση αυτών εκδόθηκε η αριθ. 2/57103/ΔΠΓΚ/23.6.2016 (Β'1932) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με την οποία προβλέπεται η ενίσχυση των προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, αποκλειστικά για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους προς τρίτους και καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι λοιπές λεπτομέρειες.

Για την ορθή υλοποίηση του προγράμματος εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων οι Προϊστάμενοι των ΓΔΟΥ των Υπουργείων και οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του ν.4270/2014, καθώς και οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, οφείλουν να τηρούν τα οριζόμενα στην ανωτέρω απόφαση, να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις και οι επιχορηγήσεις για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό αυτό, καθώς και να παρέχουν έγκαιρα κάθε άλλο στοιχείο που ζητείται από το ΓΛΚ.

Ειδικότερα, υπενθυμίζεται ότι οι αρμόδιες ΓΔΟΥ οφείλουν να αποστέλλουν, σε ηλεκτρονική μορφή, στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης (ΔΠΓΚ) του ΓΛΚ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση dpgk@glk.gr, **εντός του πρώτου δεκαημέρου κάθε μήνα προσωρινά στοιχεία** για την πορεία εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, τόσο για το Υπουργείο όσο και για όλους τους φορείς αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με τα υποδείγματα της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης. Αντίστοιχα, οφείλουν να αποστέλλουν **οριστικά στοιχεία** ως ειδικό τμήμα των μηνιαίων εκθέσεων που προβλέπονται στις αριθ. 2/18993/ΔΠΔΣΜ/28.2.2014 και 2/57451/ΔΠΓΚ/24.7.2012 εγκυκλίου του ΓΛΚ.

3. Καθήκοντα Προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών Υπουργείων και Λοιπών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των προϊσταμένων των Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων στο πλαίσιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των πιστώσεων του προϋπολογισμού του Υπουργείου και της οικονομικής εποπτείας που οφείλουν να ασκούν στους εποπτευόμενους φορείς αυτού, περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 24 του ν.4270/2014, όπως αυτό διαμορφώνεται μετά και τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.4337/2015, του άρθρου ένατου του ν.4393/2016 και του άρθρου 58 του ν.4438/2016. Κατ' αντιστοιχία, οι αρμοδιότητες του προϊσταμένου των Οικονομικών Υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης περιγράφονται στο άρθρο 25 του ίδιου νόμου. Οι υποχρεώσεις των προϊσταμένων Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων αλλά και των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, περιγράφονται στο άρθρο 26 του ίδιου νόμου. Η στενή συνεργασία του προϊσταμένου της ΓΔΟΥ με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Για την αρτιότερη οργάνωση των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των φορέων και οι προϊστάμενοι των ΓΔΟΥ, πρέπει να τηρούν και τα παρακάτω:

- να προγραμματίζουν τις ανάγκες έως το ύψος των διαθεσίμων πιστώσεων, αφού ληφθούν υπόψη και οι ταμειακές δυνατότητες του Δημοσίου,
- να προβαίνουν κατά προτεραιότητα σε εξόφληση υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών, αλλά ταυτόχρονα να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τη μη σώρευση νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων,
- να τηρούν τις υποχρεώσεις τους αναφορικά με την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων, την αποστολή οικονομικών στοιχείων και σχετικών εκθέσεων εντός των χρονικών ορίων που έχουν τεθεί.

Κατά συνέπεια, για την επίτευξη καλύτερου αποτελέσματος κατά την εξέταση των αιτημάτων που σχετίζονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης οφείλουν να προγραμματίζουν τις ενέργειες, ώστε:

- Αιτήματα τροποποίησης του προϋπολογισμού των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης να υποβάλλονται, συγκεντρωτικά, στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης **μέχρι τις 10 εκάστου μηνός** και να αφορούν προγραμματισμένες ανάγκες του μήνα. **Μεμονωμένα αιτήματα που θα στέλνονται μετά την προθεσμία αυτή, θα εξετάζονται με τα αιτήματα του επόμενου μήνα.**
- Ειδικότερα, για τους φορείς του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 τα αιτήματα αναθεώρησης προϋπολογισμού αποστέλλονται μετά την υποβολή των απολογιστικών στοιχείων του α' τριμήνου και το αργότερο με την υποβολή των απολογιστικών στοιχείων του εννεαμήνου, σύμφωνα με την αρ. 2/82446/ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 63 του ν.4270/2014.

Πέραν των αρμοδιοτήτων που περιγράφονται αναλυτικά στα άρθρα 24 και 25 του ν.4270/2014, οι ΓΔΟΥ και οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης των οποίων οι δαπάνες ελέγχονται από ΥΔΕ, από το 2017 αναλαμβάνουν και τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στο άρθρο 69Γ του ν.4270/2014.

Κατά συνέπεια, αναφορικά με την ορθή τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων και τον έλεγχο της πορείας των πιστώσεων, οι ΓΔΟΥ και Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών των φορέων ακολουθούν τις διατάξεις του άρθρου 4 και του άρθρου 7 του π.δ. 80/2016 (Α' 145), όπου ορίζονται αναλυτικά η διαδικασία

για την έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης και οι ενέργειες για τον έλεγχο της πορείας των πιστώσεων. Ειδικότερα, τονίζεται ότι τα σχέδια κοινών αποφάσεων που διαβιβάζονται για συνυπογραφή και αφορούν δαπάνες αποζημίωσης μελών συλλογικών οργάνων, υπερωριακή εργασία, καθορισμό ορίου εκτός έδρας μετακινήσεων ή αποσπάσεων υπαλλήλων κ.λπ. ελέγχονται από τις οικείες οικονομικές υπηρεσίες, οι οποίες για την έκδοση της σχετικής βεβαίωσης ύπαρξης πίστωσης οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις, τόσο του τρέχοντος έτους, όσο και των παρελθόντων οικονομικών ετών.

4. Ασφαλιστικές εισφορές και αποδόσεις υπέρ Ε.Φ.Κ.Α. – Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.

Με τις διατάξεις του ν.4387/2016 ενοποιούνται οι υφιστάμενοι φορείς κύριας ασφάλισης στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), ενώ οι φορείς επικουρικής ασφάλισης και τα ταμεία πρόνοιας ενσωματώνονται στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4387/2016, από 1.1.2017 οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των ΟΤΑ α' και β' βαθμίδας, οι ιερείς και οι υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος, υπάγονται για κύρια σύνταξη στο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς του Ε.Φ.Κ.Α. και οι συντάξεις τους κανονίζονται και καταβάλλονται με βάση τις ρυθμίσεις του ν.4387/2016.

Οι ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη για κύρια σύνταξη για τους ανωτέρω υπαλλήλους – λειτουργούς του Δημοσίου καταβάλλονται πλέον από 1.1.2017 στον Ε.Φ.Κ.Α., για όλους τους ασφαλιστικούς φορείς που ενσωματώνονται στον Ε.Φ.Κ.Α.

Ειδικότερα, για τις εργοδοτικές εισφορές για τους υπαλλήλους – λειτουργούς του Δημοσίου και τους στρατιωτικούς που υπάγονται ως 31.12.2016 στο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς του **Δημοσίου**, έχει προβλεφθεί ανά φορέα νέα δαπάνη εργοδοτικών εισφορών υπέρ Ε.Φ.Κ.Α. με ποσοστό 3,33%, λόγω της ετήσιας σταδιακής προσαρμογής, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν.4387/2016, ενώ έχουν δημιουργηθεί νέοι ΚΑΕ στον κώδικα κατάταξης εσόδων – εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού (αριθ. 2/84643/ΔΠΓΚ/ 25.10.2016 απόφαση – ορθή επανάληψη - ΑΔΑ ΨΣΔΩΗ-7ΞΧ).

Για τις εργοδοτικές εισφορές για τους υπαλλήλους – λειτουργούς του Δημοσίου που υπάγονται ως 31.12.2016 σε άλλο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς ασφαλιστικών οργανισμών **πλην Δημοσίου**, τροποποιήθηκαν οι υφιστάμενοι ΚΑΕ κώδικα κατάταξης εσόδων – εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού (αριθ. 2/91881/ΔΠΓΚ/28.11.2016 απόφαση - ΑΔΑ 7Ρ5ΜΗ-ΖΣΝ) και έχει γίνει επίσης σχετική πρόβλεψη στον προϋπολογισμό 2017.

Αντίστοιχα, στον Κώδικα Κατάταξης Εσόδων – Εξόδων των Ν.Π.Δ.Δ. έχουν επέλθει οι απαραίτητες μεταβολές για την παρακολούθηση της δαπάνης των εργοδοτικών εισφορών για υπαλλήλους – λειτουργούς του Δημοσίου που υπάγονται ως 31.12.2016 στο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς του **Δημοσίου** και τους υπαλλήλους – λειτουργούς του Δημοσίου που υπάγονται ως 31.12.2016 σε άλλο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς ασφαλιστικών οργανισμών **πλην Δημοσίου** (αριθ.

2/93796/ΔΠΓΚ/5.12.2016 – ΑΔΑ ΩΧΩΞΗ-ΚΓ8 και 2/97513/ΔΠΓΚ/19.12.2016 – ΑΔΑ 781ΗΗ-ΙΩΛ (αποφάσεις).

Επίσης, στον Κώδικα Κατάταξη Εσόδων – Εξόδων των ΝΠΔΔ έχουν επέλθει οι απαραίτητες μεταβολές για την παρακολούθηση εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλιστικών ταμείων, των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές και των αποδόσεων στον Ε.Φ.Κ.Α. και το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., καθώς και των παροχών (αριθ. 2/89217/ΔΠΓΚ/16.11.2016 - ΑΔΑ ΩΨΓΠΗ-ΣΡΔ και 2/97513/ΔΠΓΚ/19.12.2016– ΑΔΑ 781ΗΗ-ΙΩΛ αποφάσεις).

Οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες πρέπει να φροντίσουν για την ορθή τήρηση και εμφάνιση των εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού και ειδικότερα για τη χωριστή παρακολούθηση της δαπάνης των εργοδοτικών εισφορών για τους υπαλλήλους που υπάγονται στο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου ως 31.12.2016 και της δαπάνης των εργοδοτικών εισφορών για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε άλλο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς πλην Δημοσίου ως 31.12.2016 κατά την εκκαθάριση της μισθοδοσίας 2017.

5. Κρατικός Προϋπολογισμός - Κεντρική Διοίκηση

- **Διοίκηση εσόδων και εξόδων του κράτους**

Η είσπραξη των εσόδων και η πληρωμή των δαπανών του κράτους και των ειδικών ταμείων θα γίνεται με βάση τις προβλέψεις του Κρατικού Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιολογιστικές διατάξεις.

Το ισχύον νομικό πλαίσιο και οι σχετικές διοικητικές πράξεις προσδιορίζουν αναλυτικά τη διαδικασία υλοποίησης, τόσο του σκέλους των εσόδων, όσο και του σκέλους των εξόδων του προϋπολογισμού.

Όλοι οι φορείς παρακαλούνται να μεριμνούν, κατά λόγο αρμοδιότητας, για την αποφυγή καθυστερήσεων στις πληρωμές για εμπορικές συναλλαγές, προκειμένου να αποφευχθεί η καταβολή τόκων υπερημερίας και λοιπών αποζημιώσεων σε περίπτωση διενέργειας πληρωμών εκτός των προβλεπόμενων προθεσμιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν.4152/2013 (Α' 107) με τις οποίες προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 2011/7 της 16^{ης} Φεβρουαρίου 2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων στις εμπορικές συναλλαγές.

Τα έσοδα και έξοδα καταλογίζονται στους οικείους φορείς και κωδικούς αριθμούς, όπως αυτοί προσδιορίζονται στον κώδικα κατάταξης εσόδων και εξόδων.

Ειδικότερα επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- **Έσοδα**

Τα έσοδα του κράτους και των ειδικών ταμείων, υπηρεσιών και λογαριασμών, βεβαιώνονται, εισπράττονται και εμφανίζονται στους οικείους κωδικούς αριθμούς εσόδων του προϋπολογισμού.

Βεβαιωθέντα έσοδα του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2017 είναι τα ποσά που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια αυτού, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται, όπως

επίσης και τα βεβαιωθέντα έσοδα του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους που δεν έχουν εισπραχθεί. Τα έσοδα που έχουν βεβαιωθεί και δεν θα εισπραχθούν μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους 2016, θα διαγραφούν λογιστικά από το έτος αυτό και θα επαναβεβαιωθούν ως έσοδα του οικονομικού έτους 2017.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι όσες Δημόσιες Υπηρεσίες, πέραν του Υπουργείου Οικονομικών, εντοπίζουν περιπτώσεις οφειλών προς το Δημόσιο, μη φορολογικής φύσεως, οι οποίες προκύπτουν από συμβάσεις ή άλλα δικαιώματα του Δημοσίου και δεν έχουν αποδοθεί από τους υπόχρεους, οφείλουν να προβαίνουν άμεσα στις απαραίτητες ενέργειες για τη βεβαίωσή τους στην οικεία Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, καθώς και στο άρθρο 81 του ν.4270/2014.

- **Έξοδα**

Η υλοποίηση των δαπανών του προϋπολογισμού σύμφωνα με τις προβλέψεις αποτελεί κομβικό σημείο της δημοσιονομικής διαχείρισης για την επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι με τον προϋπολογισμό **καθορίζονται όρια δαπανών και όχι ύψος κονδυλίων προς ανάλωση**. Με την πραγματοποίηση δαπανών επιδιώκεται η επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος και η παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη σύνδεση όλων των δαπανών που θα πραγματοποιηθούν με συγκεκριμένο και μετρήσιμο αποτέλεσμα.

Τα όρια των πιστώσεων που έχουν καθορισθεί στον προϋπολογισμό προσδιορίζουν το ανώτατο ύψος υποχρεώσεων που μπορούν να αναληφθούν εντός του 2017, αφού βεβαίως ληφθούν υπόψη κατά προτεραιότητα οι υποχρεώσεις προηγούμενων ετών που θα πληρωθούν από τις πιστώσεις αυτές.

5.1 Τακτικός προϋπολογισμός

α) Πιστώσεις – πορεία εκτέλεσης προϋπολογισμού

Η διάθεση του συνόλου των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Το ποσοστό αποδέσμευσης των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων εξαρτάται κάθε φορά από την πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για το λόγο αυτό είναι πιθανό να μην εγκριθεί η διάθεση του συνόλου των πιστώσεων ορισμένων κατηγοριών δαπανών.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 26 του άρθρου 10 του ν.4337/2015 τροποποιήθηκε το άρθρο 71 του ν.4270/2014 και επήλθαν αλλαγές στη διαδικασία ανακατανομών πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Με την αρ. 2/98971/ΔΠΓΚ/22.12.2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού – ανακατανομή πιστώσεων», καθορίζονται λεπτομερώς οι διαδικασίες διαχείρισης (αυξομειώσεις - μεταφορές) των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η τήρηση των σχετικών διαδικασιών αποτελεί υποχρέωση για όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Διευκρινίζεται ότι η ανακατανομή των πιστώσεων του ειδικού φορέα του Τακτικού Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, σε κεντρικό επίπεδο από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης.

Επισημαίνεται ότι:

- Οι επιχορηγήσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού προς το ασφαλιστικό σύστημα, τα νοσηλευτικά ιδρύματα και τις ΥΠΕ-ΠΕΔΥ είναι απαραίτητο να διατίθενται όπως ακριβώς έχουν προβλεφθεί και αποτυπωθεί στον πίνακα 3.23 της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού του 2017 προκειμένου να αποφεύγονται αποκλίσεις κατά την εκτέλεση του Κοινωνικού Προϋπολογισμού.
- **Διάθεση πιστώσεων από το αποθεματικό μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 59 του ν. 4270/2014. Σημειώνεται ότι κάθε τρίμηνο παρουσιάζεται στη Βουλή και κοινοποιείται στο Ελεγκτικό Συνέδριο κατάσταση με τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης που ενισχύθηκαν από το αποθεματικό και τους λόγους που οδήγησαν στην ενίσχυση αυτή.**
- **Η ύπαρξη πιστώσεων στον προϋπολογισμό, είτε αυτή προέρχεται από την αρχική κατανομή, είτε από ανακατανομή ή ενίσχυση του προϋπολογισμού των φορέων ακόμη και στις περιπτώσεις που συμμετέχει στη σχετική διαδικασία εγγραφής ή ανακατανομής το Υπουργείο Οικονομικών, δεν συνεπάγεται σε καμία περίπτωση εκ των προτέρων νομιμοποίηση των δαπανών που πραγματοποιούνται σε βάρος αυτών των πιστώσεων. Η ευθύνη τήρησης των νομίμων προϋποθέσεων για την ανάληψη υποχρεώσεων και την πραγματοποίηση δαπανών ανήκει αποκλειστικά στις υπηρεσίες του φορέα που πραγματοποιεί τη δαπάνη.**

β) Προγραμματισμός

Όλοι οι φορείς οφείλουν να προγραμματίζουν τις ανάγκες τους έως το ύψος των διαθέσιμων πιστώσεων. Ιδιαίτερως δίνεται έμφαση στις υποχρεώσεις παρελθόντων οικονομικών ετών, για τις οποίες οι φορείς προβαίνουν στην κατά προτεραιότητα εξόφλησή τους, κατανέμοντας σχετικές πιστώσεις στους ΚΑΕ (κατηγορία 9000) που υφίστανται ειδικά για αυτό το σκοπό.

Τονίζεται ότι στην κατηγορία αυτή καταλογίζονται δαπάνες που καταγράφηκαν στο Μητρώο Δεσμεύσεων ως απλήρωτες υποχρεώσεις κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και εξοφλούνται σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του τρέχοντος έτους. Κατά συνέπεια, το ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους θα πρέπει να συμπίπτει με το ύψος των υποχρεώσεων που θα καταλογιστούν και θα εξοφληθούν σε βάρος των πιστώσεων της κατηγορίας ΚΑΕ 9000 του προϋπολογισμού του 2017.

Με την έναρξη κάθε οικονομικού έτους και πριν από την ανάληψη οποιασδήποτε νέας υποχρέωσης, με ευθύνη των προϊστάμενων οικονομικών υπηρεσιών στον προϋπολογισμό του φορέα, δεσμεύονται πιστώσεις ισόποσες με το ανεξόφλητο μέρος των αναλήψεων υποχρεώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους. Νέες υποχρεώσεις αναλαμβάνονται σε βάρος του εναπομείναντος υπολοίπου μετά τις κατά τα ανωτέρω δεσμεύσεις πιστώσεων και αφού προηγηθούν οι αναλήψεις υποχρεώσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης σύμφωνα με το άρθρο 67 του ν.4270/2014 (πολυετείς υποχρεώσεις).

Επιπλέον, οι φορείς θα πρέπει να προγραμματίσουν τις μηνιαίες ανάγκες τους στις κύριες κατηγορίες δαπανών, καθώς τυχόν αποκλίσεις θα εξετάζονται κάθε τρίμηνο, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλεπόμενα στην αριθ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 (Β' 2934) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

γ) **Επισημάνσεις για ειδικές κατηγορίες δαπανών**

- **Πολυετείς υποχρεώσεις - δεσμεύσεις**

Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) και υπερβαίνουν ετησίως το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ σωρευτικά ανά Κωδικό Αριθμό Εξόδου (ΚΑΕ) κάθε ειδικού φορέα, για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τον αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν.4270/2014 και την αριθ. Υ29/8.10.2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη» (Β'2168).

Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξολοκλήρου τα επόμενα έτη του ΜΠΔΣ και δεν υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσό, η έγκριση παρέχεται με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη.

Για την υποβολή των σχετικών αιτημάτων συμπληρώνεται το υπόδειγμα του πίνακα του εντύπου Π3Α. Υπόδειγμα απόφασης έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης από τον αρμόδιο Υπουργό παρέχεται στο Παράρτημα (Έντυπο Π3Β). Σε περίπτωση που ο αρμόδιος διατάκτης δεν είναι και ο αρμόδιος Υπουργός, το υπόδειγμα προσαρμόζεται ανάλογα.

Για πολυετείς υποχρεώσεις που έχει παρασχεθεί έγκριση κατά τα προηγούμενα έτη, βάσει παλαιότερης διάρθρωσης Υπουργείων, νοείται ότι οι σχετικές υποχρεώσεις βαρύνουν τους αντίστοιχους φορείς και ειδικούς φορείς βάσει της ισχύουσας νέας διάρθρωσης. Κατά συνέπεια, οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες θα πρέπει να αναλάβουν τις σχετικές υποχρεώσεις στον τακτικό προϋπολογισμό των νέων φορέων και ειδικών φορέων κατά το μέρος που βαρύνουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του έτους 2017.

- **Αποδοχές προσωπικού**

Για τις δαπάνες αποδοχών του προσωπικού των υπηρεσιών του Δημοσίου, εφιστάται η προσοχή των εκκαθαριστών για την αυστηρή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και εγκυκλίων.

Για την καταβολή κάθε είδους αποδοχών απαιτείται η ύπαρξη πίστωσης και η σχετική ανάληψη υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτούμενου οργάνου (δημοσιονομική δέσμευση).

Συνεπώς, όλοι οι φορείς οφείλουν να παρακολουθούν (σε μηνιαία βάση) το ύψος των δαπανών μισθοδοσίας και να προβαίνουν εγκαίρως στην τακτοποίηση των πιστώσεων βάσει των δυνατοτήτων που παρέχουν οι σχετικές διατάξεις (εντός των μειζόνων κατηγοριών και ειδικών φορέων) ή να υποβάλλουν, εάν είναι αναγκαίο, εγκαίρως αιτήματα αυξομείωσης των πιστώσεων, ούτως ώστε να είναι διασφαλισμένη η πληρωμή της μισθοδοσίας του προσωπικού σε βάρος των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ιδιαιτέρως ότι στην πρώτη μισθοδοτική κατάσταση των διοριζόμενων, κατατασσόμενων ή μετατασσόμενων υπαλλήλων πρέπει να βεβαιώνεται η ύπαρξη πρόβλεψης στον προϋπολογισμό και να γράφεται ο αριθμός πρωτοκόλλου της σχετικής βεβαίωσης των οικονομικών υπηρεσιών στις αντίστοιχες πράξεις.

Για την παρακολούθηση των μεταβολών του προσωπικού, παρακαλούνται οι φορείς να αποστέλλουν στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους **ανά τρίμηνο τις μεταβολές του προσωπικού τους** (υπηρετούντες, προσλήψεις, αποχωρήσεις κλπ.), συμπληρώνοντας τον **πίνακα στο έντυπο Π2** ανά ειδικό φορέα. Η αποστολή του εν λόγω πίνακα θα πρέπει να γίνεται έως τις 20 του επόμενου μήνα από τη λήξη του τριμήνου (ήτοι έως 20/1, 20/4, 20/7, 20/10).

Επισημαίνεται ότι η συμπλήρωση του εν λόγω πίνακα θα αφορά **στο προσωπικό που περιλαμβάνεται στις δαπάνες μισθοδοσίας του εκάστοτε φορέα** και, ως εκ τούτου, θα πρέπει στο τέλος της εκάστοτε περιόδου να συμπίπτει με τα στοιχεία της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (ΕΑΠ) για τον αριθμό του μισθοδοτούμενου προσωπικού στην αρχή και στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.

- **Μετατάξεις – ανακατανομές - αποσπάσεις υπαλλήλων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης**

Με τις διατάξεις του ν. 4440/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, υποχρεώσεις των προσώπων που διορίζονται στις θέσεις των άρθρων 6 και 8 του ν. 4369/2016, ασυμβίβαστα και πρόληψη των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων και άλλες διατάξεις» (Α'224), καθιερώνεται Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ) για τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους από μια δημόσια υπηρεσία σε άλλη με μετάταξη ή απόσπαση.

Στο ΕΣΚ υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι, μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των ΟΤΑ και ΝΠΔΔ, καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, καθώς και οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ), ανεξαρτήτως του φορέα στον οποίο ανήκει η οργανική τους θέση.

Αναφορικά με τη διαχείριση των πιστώσεων για δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού που μετατάσσεται ή αποσπάται ισχύουν πλέον οι διατάξεις του άρθρου 15 του ν.4440/2016. Σύμφωνα με αυτές, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, τα Υπουργεία και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις μεταφέρουν σε ειδικούς ΚΑΕ του προϋπολογισμού τους, μέρος των πιστώσεών τους που έχουν προβλεφθεί για πάσης φύσεως μεταβιβάσεις, προκειμένου να καλυφθεί η δαπάνη μισθοδοσίας για την απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων των εποπτευόμενων φορέων τους σε άλλους φορείς. Με τον τρόπο αυτό καλύπτεται η δαπάνη μισθοδοσίας υπαλλήλων που προέρχονται από φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης και η μισθοδοσία τους δεν βαρύνει άμεσα τον τακτικό προϋπολογισμό και πάντα στο πλαίσιο των ανωτάτων ορίων δαπανών του εκάστοτε ισχύοντος ΜΠΔΣ. Επίσης, καταργούνται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ν.4223/2013 (Α'287).

Κατά συνέπεια, τα Υπουργεία και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις θα πρέπει να φροντίσουν για τη μεταφορά μέρους των πιστώσεων για μεταβιβάσεις σε ειδικούς κωδικούς (υποκατηγορία ΚΑΕ 5500), ώστε να καλύψουν τις σχετικές δαπάνες μισθοδοσίας για μετατάξεις – αποσπάσεις ως ανωτέρω.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 18 του ν.4440/2016 εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του νόμου μετατάξεις, για τις οποίες είτε έχει εκδοθεί εγκριτική απόφαση σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του ν.4002/2011 (Α' 180) είτε έχει εκδοθεί ανακοίνωση-πρόσκληση, δύναται να ολοκληρωθούν μέχρι την 30.6.2017, σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4440/2016 διατάξεις. Η δαπάνη για τις μετατάξεις αυτές καλύπτεται από τις πιστώσεις των αρμόδιων Υπουργείων και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ίδιου νόμου, από την έναρξη ισχύος αυτού, καταργείται η παράγραφος 1 του άρθρου 68 του ν.4002/2011 (Α' 180) σύμφωνα με την οποία απαιτούνταν προηγούμενη έγκριση της αρ. 33/2006 ΠΥΣ για την διενέργεια μετατάξεων.

Σε κάθε περίπτωση, με το π.δ. 80/2016 (άρθρο 12 παράγραφος 3) προβλέπεται η βεβαίωση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του φορέα περί ύπαρξης πρόβλεψης πίστωσης για διορισμούς, προσλήψεις, εντάξεις, μετατάξεις, αποσπάσεις και προαγωγές που συνεπάγονται οικονομική επιβάρυνση. Σε διαφορετική περίπτωση οι σχετικές πράξεις είναι άκυρες (παράγραφος 4 του άρθρου 12 του π.δ.80/2016).

- **Αποσπάσεις υπαλλήλων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης**

Προϋπόθεση για την έγκριση απόσπασης υπαλλήλων, η οποία είναι δυνατή σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4440/2016, είναι η εξασφάλιση της απαραίτητης πίστωσης από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του φορέα, η οποία μνημονεύεται στο προοίμιο της διοικητικής πράξης (απόφαση απόσπασης). Η έγκριση απόσπασης ισοδυναμεί με ανάληψη υποχρέωσης από το φορέα υποδοχής. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του ν. 4270/2014, οποιαδήποτε ανάληψη υποχρέωσης χωρίς την ύπαρξη της απαραίτητης πίστωσης είναι απολύτως άκυρη, τα δε υπηρεσιακά όργανα που συμπράττουν στην ανάληψη των σχετικών υποχρεώσεων έχουν πειθαρχική ευθύνη (άρθρο 11 του π.δ. 80/2016).

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4440/2016, η καταβολή των αποδοχών των αποσπασμένων υπαλλήλων, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που διατηρούνται σε ισχύ, διενεργείται από το φορέα υποδοχής στον οποίο τοποθετούνται. Οι φορείς οφείλουν να ενεργούν για την κάλυψη της δαπάνης των αποσπάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν.4440/2016.

Στις περιπτώσεις που το υπό απόσπαση προσωπικό προέρχεται από φορείς το προσωπικό των οποίων μισθοδοτείται άμεσα από τον τακτικό προϋπολογισμό, τα αιτήματα μεταφοράς πιστώσεων θα πρέπει να συνοδεύονται από τις αντίστοιχες **ανακλήσεις αναλήψεων υποχρεώσεων** των φορέων προέλευσης για τις σχετικές δαπάνες μισθοδοσίας του υπό απόσπαση προσωπικού. Σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση των διαδικασιών απόσπασης προσωπικού.

Στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2017 έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για τους ήδη αποσπασμένους υπαλλήλους, όσον αφορά όμως τις νέες αποσπάσεις υπαλλήλων πρέπει να τηρηθεί η παραπάνω διαδικασία. Πιστώσεις από το αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού για την κάλυψη των δαπανών αυτών δεν δύναται να διατεθούν.

Εφόσον πραγματοποιηθούν αποσπάσεις προσωπικού το τελευταίο δίμηνο του οικονομικού έτους κρίνεται απαραίτητο να συνοδεύονται με πρόταση πρόβλεψης κάλυψης της δαπάνης μισθοδοσίας για το επόμενο οικονομικό έτος.

- **Πρόσθετες παροχές - εφημερίες γιατρών ΕΣΥ**

Στον αριθμό των ωρών που μπορεί να απασχοληθεί υπερωριακά –πέραν του κανονικού ωραρίου- το προσωπικό των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και το προσωπικό των λοιπών φορέων η μισθοδοσία του οποίου βαρύνει άμεσα τις πιστώσεις αποδοχών του τακτικού προϋπολογισμού τίθενται περιορισμοί (όρια). Το ποσό της σχετικής πίστωσης του προϋπολογισμού αποτελεί το ανώτατο όριο δαπανών που μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός του 2017 και στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνονται και τα ποσά των εργοδοτικών εισφορών.

Η διαδικασία αποζημίωσης των εφημεριών του ιατρικού προσωπικού αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, των νοσηλευτικών ιδρυμάτων εποπτείας των Υπουργείων Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθώς και των λοιπών πρόσθετων αμοιβών του πάσης φύσεως προσωπικού, πλην ιατρικού, των νοσοκομείων του ΕΣΥ, του ΠΕΔΥ και του ΕΚΑΒ, από 1.1.2015 καθορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 12 του νόμου 4316/2014 (Α' 270). Στο πλαίσιο αυτό, οι ως άνω αποζημιώσεις βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό και οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου εν συνεχεία να επιχορηγηθούν ειδικώς οι εν λόγω φορείς. Σε κάθε περίπτωση για την ακριβή τήρηση των διαδικασιών επιχορήγησης, της επιστροφής των τυχόν αδιάθετων ποσών, όπως επίσης και της συγκέντρωσης και αποστολής στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης των στοιχείων πληρωμών μετά το πέρας κάθε τριμήνου, εφιστάται η προσοχή των αρμοδίων υπηρεσιών στην τήρηση και απαρέγκλιτη εφαρμογή των διαλαμβανόμενων στις αριθμ. Β1α/16753/6.3.2015 (Β' 382), Β1α/40746/29.5.2015 (Β' 1018) και Β1α/40751/29.5.2015 (Β' 1018) κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3β του άρθρου 58 του ν. 4438/2016 **καταργήθηκε** η παράγραφος 9 του άρθρου 66 του ν.4270/2014. Ωστόσο, με την παράγραφο 2 του άρθρου 94 του ν.4446/2016 «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη – Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν.4270/2014 και λοιπές διατάξεις» (Α' 240), προβλέπεται **ειδικά για το 2016** ότι για υποχρεώσεις που αφορούν δαπάνες για υπερωριακή εργασία, αμοιβή για εργασία κατά τις εξαιρεσιμες ημέρες και νυχτερινές ώρες, ειδική αποζημίωση για απασχόληση πλέον του πενθημέρου την εβδομάδα, υπερωριακή αποζημίωση εκπαιδευτικών, οι οποίες πραγματοποιούνται εντός του τελευταίου διμήνου του οικονομικού έτους 2016 και για την πληρωμή τους έχουν προβλεφθεί πιστώσεις στον προϋπολογισμό του 2017 δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 3β του άρθρου 58 του ν.4438/2016, εφόσον η ανωτέρω πρόβλεψη εγγραφής των πιστώσεων στο επόμενο οικονομικό έτος βεβαιώνεται ειδικά από τον οικείο Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών ή τον Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών.

Κατά συνέπεια, όλες οι σχετικές δαπάνες οι οποίες πραγματοποιούνται εντός του τελευταίου διμήνου του οικονομικού έτους 2016, καθώς και οι σχετικές δαπάνες του τρέχοντος έτους θα καλυφθούν από τις πιστώσεις που έχουν εγγραφεί τους προϋπολογισμούς των φορέων για το οικονομικό έτος 2017.

- **Δαπάνες σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων**

Με την έναρξη του οικονομικού έτους η Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους θα ενισχύσει τους προϋπολογισμούς των Υπουργείων και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων με πιστώσεις στους οικείους ΚΑΕ, προκειμένου να εκτελεστούν δικαστικές αποφάσεις ή συμβιβαστικές πράξεις (αναγνώριση απαιτήσεων με πρακτικά του ΝΣΚ). Οι σχετικές πιστώσεις θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τον σκοπό αυτό και μπορούν να μεταφερθούν με αποφάσεις

του αρμόδιου διατάκτη **μόνο** στους ίδιους ΚΑΕ των επιμέρους ειδικών φορέων του προϋπολογισμού του.

Η μεταφορά τους σε άλλους ΚΑΕ για την κάλυψη άλλων δαπανών των φορέων δεν επιτρέπεται. **Οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες οφείλουν να συμμορφώνονται με τα ανωτέρω.**

Η διαχείριση των πιστώσεων αυτών γίνεται από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες των Υπουργείων και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και συνεπώς, αιτήματα για διάθεση πιστώσεων για την αιτία αυτή δεν θα υποβάλλονται **στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους**, με εξαίρεση την περίπτωση εξάντλησης των πιστώσεων που θα τεθούν στη διάθεση των φορέων.

Σε κάθε περίπτωση για την αξιολόγηση από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης των αιτημάτων αυτών για χορήγηση συμπληρωματικών πιστώσεων, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η σαφής αναφορά στο σχετικό έγγραφο της ΓΔΟΥ του βαθμού δικονομικής ωριμότητας (λ.χ. τελεσιδικία, αμετάκλητο) και της εκτελεστότητας /προσωρινής εκτελεστότητας των σχετικών δικαστικών αποφάσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τις οδηγίες που παρέχονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (π.χ. Διεύθυνση Συντονισμού & Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων, Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής).

- **Δαπάνες ενοικίων**

Οι πιστώσεις που έχουν προβλεφθεί οφείλουν να καλύπτουν τις ανάγκες στέγασης των υπηρεσιών. Στο πλαίσιο της τήρησης της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης για την επίτευξη του καλύτερου αποτελέσματος με την ελάχιστη δημοσιονομική επιβάρυνση, υπάρχουν περιθώρια σημαντικής εξοικονόμησης δαπανών για μισθώσεις χώρων στέγασης των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη και των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς. Η έγκριση του μηνιαίου μισθώματος του προς μίσθωση ακινήτου γίνεται από τον αρμόδιο διατάκτη του φορέα.

Επισημαίνεται ότι, για δαπάνες μισθωμάτων που προβλέπεται να βαρύνουν τμηματικά ή εξολοκλήρου τα επόμενα έτη του ΜΠΔΣ ακολουθούνται τα αναφερόμενα παραπάνω για τις πολυετείς υποχρεώσεις – δεσμεύσεις και τα οριζόμενα στο άρθρο 67 του ν.4270/2014.

Σε κάθε περίπτωση, ευνόητο είναι ότι οι δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους αναλαμβάνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο άρθρο 66 του ν.4270/2014.

- **Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (Υποκατηγορία ΚΑΕ 5300, 5400)**

Οι πιστώσεις που έχουν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό για την υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ συνδέονται με την εισροή αντίστοιχων πόρων από την ΕΕ και κατά συνέπεια **δεν είναι εφικτή η μεταφορά τους σε άλλες κατηγορίες δαπανών**. Οι πιστώσεις αυτές χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό που έχουν προβλεφθεί.

- **Επιχορηγήσεις**

Από τον Κρατικό Προϋπολογισμό διατίθενται σημαντικά κονδύλια για επιχορηγήσεις διαφόρων φορέων. Ωστόσο, ο Κρατικός Προϋπολογισμός δεν μπορεί να αναλαμβάνει το οικονομικό βάρος όλων των

επιλογών των διοικήσεων των επιχορηγούμενων φορέων, οι οποίες οφείλουν να καθορίσουν τις προτεραιότητές τους, να ιεραρχήσουν τις ανάγκες τους και να προσαρμόσουν τους προϋπολογισμούς τους στο ύψος των πιστώσεων για επιχορηγήσεις.

Κύριο μέλημα των αρμοδίων Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελεί ο έλεγχος των προϋπολογισμών και η συνεχής αξιολόγηση των πόρων που διατίθενται στους φορείς που εποπτεύουν, είτε ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση είτε όχι. Για την καταβολή των επιχορηγήσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό θα λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός διάθεσής των επιχορηγήσεων καθώς και η συνάφεια με τις δράσεις που σχεδιάζει να υλοποιήσει ο κάθε φορέας. Επιπλέον, ο εντός των μηνιαίων στόχων ακριβής χρονικός προγραμματισμός καταβολής των επιχορηγήσεων εκ μέρους των Υπουργείων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή εκτέλεση και των προϋπολογισμών των επιχορηγούμενων φορέων. Τυχόν καθυστερήσεις στην καταβολή της ενδέχεται να επιφέρει αύξηση των απλήρωτων υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό του φορέα που επιχορηγείται και κατ' επέκταση και των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Ειδικότερα, η αναγκαιότητα ή μη καταβολής της επιχορήγησης θα πρέπει να αποφασίζεται ύστερα από αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των προς επιχορήγηση φορέων και του ύψους των ταμειακών τους διαθεσίμων και εφόσον οι δαπάνες τους δεν μπορούν να καλυφθούν από τα ίδια έσοδά τους, καθώς και τα έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας τους.

Οι φορείς που λαμβάνουν **«μικτές» επιχορηγήσεις** στις οποίες περιλαμβάνονται κονδύλια για πληρωμή των αποδοχών και των λοιπών δαπανών τους (προμήθειες, λειτουργικά έξοδα κ.λπ.), διαθέτουν τα εγκριθέντα ποσά **κατά απόλυτη προτεραιότητα για τις τακτικές αποδοχές** προσωπικού και στη συνέχεια για τις λειτουργικές τους δαπάνες.

Τονίζεται ότι δεν επιτρέπεται τα κονδύλια που προβλέπονται για μισθοδοσία προσωπικού να διατεθούν για κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Ιδιαίτερα δε, σε καμία περίπτωση δεν διατίθενται κονδύλια για πρόσθετες αμοιβές, αν δεν έχει εξασφαλισθεί η συνολική πληρωμή των τακτικών αποδοχών. Κατόπιν αυτών, σε καμία περίπτωση δεν τίθεται θέμα συμπληρωματικής ενίσχυσης του φορέα για καταβολή αποδοχών.

- **Διάφορες σύνθετες δαπάνες**

Στην κατηγορία 5000, εκτός των υπό κατανομή πιστώσεων, εντάσσονται και πιστώσεις για δαπάνες σύνθετου περιεχομένου που αφορούν συγκεκριμένα προγράμματα. Προκειμένου να υπάρχει πλήρης εικόνα της πορείας υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών, οι σχετικές δαπάνες πρέπει να εμφανίζονται στο σύνολό τους αποκλειστικά στους ΚΑΕ για τους οποίους έχει γίνει η σχετική πρόβλεψη.

Διευκρινίζουμε ότι σε βάρος των πιστώσεων των εν λόγω ΚΑΕ είναι δυνατή η καταβολή επιχορηγήσεων σε διάφορα νομικά πρόσωπα και σε ΟΤΑ, που ενδεχομένως υλοποιούν μέρος των εν λόγω προγραμμάτων, με δαπάνες σύνθετου χαρακτήρα.

- **Πιστώσεις υπό κατανομή**

Η πραγματοποίηση δαπανών (ανάληψη υποχρεώσεων - έκδοση χρηματικών ενταλμάτων) δεν επιτρέπεται σε βάρος των ΚΑΕ στους οποίους εγγράφονται υπό κατανομή κονδύλια, π.χ. ΚΑΕ 5115 «Δαπάνες

εφαρμογής νέων προγραμμάτων». Τα κονδύλια αυτά μεταφέρονται κατά τη διάρκεια του έτους σε άλλες κατηγορίες, μετά την εξειδίκευση των δαπανών που πρόκειται να καλυφθούν.

Σημειώνεται ότι οι «υπό κατανομή» πιστώσεις μπορούν να μεταφερθούν αποκλειστικά και μόνο, με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών, στο σύνολό τους, σε άλλους ΚΑΕ για την υλοποίηση του σκοπού για τον οποίο έχουν προβλεφθεί.

δ) Πιστώσεις θέσεων προσωπικού

Οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες είναι στο εξής υπεύθυνες για την τήρηση του μητρώου προσωπικού (άρθρο 69Γ ν.4270/2014). Για το ομοιόμορφο άνοιγμα και την τήρηση του βιβλίου μητρώου του προσωπικού των Υπουργείων, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, αλλά και των ΑΕΙ, ΤΕΙ, νοσηλευτικών ιδρυμάτων και λοιπών νομικών προσώπων, των οποίων η μισθοδοσία του προσωπικού τους βαρύνει άμεσα τις πιστώσεις αποδοχών του τακτικού προϋπολογισμού, ισχύουν τα ακόλουθα:

- i) Στον προϋπολογισμό υπάρχουν πιστώσεις για το διορισμό των μελών της Κυβέρνησης (Αντιπροέδρων, Υπουργών και Αναπληρωτών Υπουργών), είτε είναι βουλευτές, είτε εξωκοινοβουλευτικοί, καθώς και για το διορισμό των Υφυπουργών, των Γενικών, Αναπληρωτών Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, αλλά και για την πλήρωση των θεσμοθετημένων θέσεων προσωπικού των πολιτικών γραφείων τους. Οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες παρέχουν τις απαραίτητες, για τη δημοσίευση των πράξεων διορισμού, βεβαιώσεις ύπαρξης πιστώσεων και ενημερώνουν άμεσα τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του ΓΛΚ για τις εγκρίσεις που παρέχουν και το ύψος της προκαλούμενης επιβάρυνσης στον προϋπολογισμό.
- ii) Οι προβλέψεις των θέσεων του υπηρετούντος προσωπικού κατά την 31/12/2016 μεταφέρονται αυτούσιες στο μητρώο του 2017. Οι προβλέψεις θέσεων του προσωπικού που αποχωρεί από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, παραίτησης, μετάταξης κ.λπ. θα διαγράφονται αμέσως από τα σχετικά βιβλία - μητρώα, με εξαίρεση τις:
 - προβλέψεις θέσεων προσωπικού του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού, του Πολιτικού Γραφείου Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό, των Πολιτικών Γραφείων των Υπουργών Επικρατείας και της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης, εκτός της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και της Εθνικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
 - προβλέψεις θέσεων προσωπικού των πολιτικών γραφείων των μελών της Κυβέρνησης, των Υφυπουργών, των Γενικών, Αναπληρωτών Γενικών και Ειδικών Γραμματέων,
 - προβλέψεις θέσεων δημοσιογράφων για τη στελέχωση των γραφείων τύπου και δημοσίων σχέσεων Υπουργείων (παρ. 2 άρθρο 67 ν.1943/1991),
 - προβλέψεις θέσεων ειδικευόμενων στα νοσηλευτικά ιδρύματα του ν.δ. 2592/53 ιατρών, καθώς και τις θέσεις ιατρών υπηρεσίας υπαίθρου.

Υπενθυμίζεται ότι για την απλοποίηση της διαδικασίας εγγραφής πρόβλεψης θέσεων για το διορισμό υπαλλήλων έχει εκδοθεί η αριθ. 2/27627/ΔΠΓΚ/24.4.2015 (ΑΔΑ Ω1ΧΥΗ-32Π) εγκύκλιος του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών. Όπου στην εν λόγω εγκύκλιο γίνεται αναφορά σε ΥΔΕ, στο εξής νοούνται οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες. Διευκρινίζεται δε ότι προκειμένου οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες να βεβαιώσουν την ύπαρξη πίστωσης στον προϋπολογισμό επί των σχετικών πράξεων διορισμού, απαιτείται προηγούμενη μεταφορά πιστώσεων από τη **Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης κατόπιν σχετικού αιτήματός τους**. Τα αιτήματα που αποστέλλονται στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης θα πρέπει να είναι αναλυτικά και πλήρως αιτιολογημένα και σε όλες τις πε-

ριπτώσεις θα πρέπει να συνοδεύονται τουλάχιστον από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται αναλυτικά στην ανωτέρω εγκύκλιο.

Ειδικότερα, για τις μετατάξεις προσωπικού **από κατηγορία σε κατηγορία, από κλάδο σε κλάδο και από φορέα σε φορέα στο ίδιο Υπουργείο ή στην ίδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή για τις μετατάξεις προσωπικού από νοσηλευτικό ίδρυμα ή ΥΠΕ/ΠΕΔΥ σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα ή ΥΠΕ/ΠΕΔΥ, καθώς και από ΑΕΙ και ΤΕΙ σε άλλα αντίστοιχα ιδρύματα** οι μεταβολές στις προβλέψεις θέσεων προσωπικού διενεργούνται απευθείας από τις οικονομικές υπηρεσίες.

5.2 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, οικονομικού έτους 2017, οι πιστώσεις είναι εγγεγραμμένες ανά φορέα και διακρίνονται στις υποκατηγορίες ΚΑΕ:

- 8200 που αφορούν σε έργα που χρηματοδοτούνται μόνο από **εθνικούς πόρους** και
- 8300 που αφορούν σε έργα **συγχρηματοδοτούμενα** από τα ευρωπαϊκά ταμεία .

Εφιστάται η προσοχή για την ορθή εμφάνιση των δαπανών του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων με βάση τον υφιστάμενο κώδικα κατάταξης εσόδων και εξόδων.

Αναλυτικές οδηγίες για την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων δίνονται με εγκύκλιο που εκδίδεται από την αρμόδια Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης μετά την έναρξη του οικονομικού έτους 2017.

6. Προϋπολογισμός λοιπών φορέων

6.1 Κατάρτιση, έγκριση και αναμόρφωση προϋπολογισμών νομικών προσώπων Γενικής Κυβέρνησης

α) Κατάρτιση – έγκριση – αναμόρφωση προϋπολογισμών

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του ν.4270/2014, όλοι οι προϋπολογισμοί των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην ΟΤΑ, υιοθετούνται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης και εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2016. Για την κατάρτιση και έγκριση των προϋπολογισμών των ΟΤΑ ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 77 και 78 του ν.4172/2013 (Α' 167), καθώς και του άρθρου 64 του ν.4270/2014.

Ειδικότερα, οι προϋπολογισμοί των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 (Α' 314), εφόσον υπερβαίνουν το όριο των 10 εκατ. ευρώ, εγκρίνονται με κοινή απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου.

Με μέριμνα των αρμοδίων Υπουργείων καταρτίζονται, εγκρίνονται και αναμορφώνονται οι προϋπολογισμοί των φορέων Γενικής Κυβέρνησης εποπτείας τους, οι οποίοι πρέπει να είναι σύμφωνοι με τους δεσμευτικούς στόχους που έχουν τεθεί στον προϋπολογισμό του 2017 (Πίνακες 3.19, 3.20, 3.21, 3.23

και 3.29 της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού), καθώς και με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Η έγκριση προϋπολογισμών και των αναμορφώσεων αυτών θα πρέπει να είναι συνεπής με τα παρακάτω:

- Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα διαμορφώνεται μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ήτοι από το σύνολο των εσόδων μη συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από δάνεια και ρευστοποιήσεις χρεογράφων, καθώς και από το σύνολο των εξόδων μη συμπεριλαμβανομένων των χρεολυσίων και πληρωμών για την αγορά χρεογράφων (ομολόγων, μετοχών, αμοιβαίων κεφαλαίων κ.λπ.).
- Τα ποσά που αφορούν τα έσοδα καθώς και τις δαπάνες από καταπτώσεις εγγυήσεων είναι σε ακαθάριστη βάση.
- Τα έσοδα που προέρχονται από επιχορηγήσεις και αποδόσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό θα πρέπει να εμφανίζονται στους αντίστοιχους ειδικούς Κ.Α. Εσόδων και να μην διαχέονται σε άλλες κατηγορίες εσόδων.
- Τυχόν δαπάνες που δημιουργούνται από **τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις**, καθώς και έκτακτες δαπάνες, εφόσον δεν έχουν προβλεφθεί στον ετήσιο εγκεκριμένο προϋπολογισμό ή στον προϋπολογισμό των παρελθόντων οικονομικών ετών, αντιμετωπίζονται με αναμόρφωση του προϋπολογισμού των φορέων, κατά το έτος 2017.
- Σε κάθε περίπτωση, οποιαδήποτε αναμόρφωση προϋπολογισμού πρέπει να διασφαλίζει τουλάχιστον το στόχο δημοσιονομικού αποτελέσματος του φορέα όπως αυτός προσδιορίστηκε κατά τη διαδικασία του άρθρου 54 του ν.4270/2014.
- Για τις αναθεωρήσεις των προϋπολογισμών των φορέων του Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005, ισχύουν τα οριζόμενα στην αριθ. 2/82446/ΔΠΓΚ/24.12.2015 (Β΄2933) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Αντικειμενικοί λόγοι, εξωγενείς παράγοντες και διαδικασία αναθεώρησης των προϋπολογισμών των φορέων του Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005».

β) Χρήση ταμειακών διαθεσίμων ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ εκτός Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005

Τα ταμειακά διαθέσιμα χρησιμοποιούνται μόνο για:

- i. Την εξόφληση υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών ΝΠΔΔ, εφόσον αυτές έχουν καταγραφεί και εμφανίζονται στα βιβλία του φορέα κατά την 31.12.2016, καθώς και για την ολοκλήρωση συνεχιζόμενων έργων.
- ii. Την εξόφληση υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών ΝΠΙΔ, εφόσον αυτές έχουν καταγραφεί και εμφανίζονται στα βιβλία του φορέα κατά την 31.12.2016, καθώς και για την ολοκλήρωση συνεχιζόμενων έργων, εφόσον οι εν λόγω υποχρεώσεις είχαν εγγραφεί στον προϋπολογισμό του οικείου έτους.
- iii. Υποχρεώσεις ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που προκύπτουν από διαγωνισμούς που εγκρίθηκαν το προηγούμενο οικονομικό έτος, εφόσον (α) οι υποχρεώσεις έχουν νόμιμα αναληφθεί αλλά δεν έχουν τιμολογηθεί το προηγούμενο έτος και (β) έχει εκδοθεί απόφαση ανάληψης υποχρέωσης από εγκεκριμένη πίστωση του προϋπολογισμού για το συνολικό ύψος της δαπάνης των διαγωνισμών.
- iv. Υποχρεώσεις ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ για συγκεκριμένες δαπάνες για τις οποίες ενισχύθηκε ο προϋπολογισμός του προηγούμενου έτους του ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ με επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό η οποία καταβλήθηκε εκτάκτως, δηλ. πέραν του ύψους της επιχορήγησης που είχε αρχικά προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του, και εντός της διάρκειας των δύο (2) τελευταίων μηνών του

προηγούμενου οικονομικού έτους, μετά από σχετική υπουργική απόφαση. Η εν λόγω έκτακτη επιχορήγηση, εμφανίστηκε στα έσοδα του προϋπολογισμού του ΝΠΔΔ ή του ΝΠΙΔ του έτους κατά το οποίο εισπράχθηκε, μετά από σχετική αναμόρφωση του προϋπολογισμού του.

Σε περίπτωση που στον προϋπολογισμό του ΝΠΔΔ δεν έχουν προβλεφθεί οι σχετικές πιστώσεις για την εξόφληση των ανωτέρω υποχρεώσεων των περιπτώσεων i, iii και iv με χρήση ταμειακών διαθεσίμων, απαιτείται προηγούμενη τροποποίηση του προϋπολογισμού στο σκέλος των εξόδων του προϋπολογισμού με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού.

Σε περίπτωση που στον προϋπολογισμό του ΝΠΙΔ δεν έχουν προβλεφθεί οι σχετικές πιστώσεις για τη λογιστικοποίηση των ανωτέρω υποχρεώσεων των περιπτώσεων iii και iv με χρήση ταμειακών διαθεσίμων, απαιτείται προηγούμενη τροποποίηση του προϋπολογισμού στο σκέλος των εξόδων του προϋπολογισμού με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού. Για την περίπτωση ii δεν απαιτείται αναμόρφωση προϋπολογισμών.

Οι δαπάνες της περίπτωσης iii ενσωματώνονται στο σκέλος των εξόδων του προϋπολογισμού (ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ) με τροποποίησή του, ανάλογα με την εξέλιξη των διαγωνισμών.

Οι τροποποιήσεις των προϋπολογισμών πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες και να λαμβάνονται υπόψη τα παραπάνω εκτεθέντα για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και τη χρήση των ταμειακών υπολοίπων. Κάθε τροποποίηση θα πρέπει να συνοδεύεται από εμπειριστατωμένη αιτιολογική έκθεση του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών του νομικού προσώπου, αντίγραφο της εγκριτικής πράξης του συλλογικού οργάνου διοίκησής του και τυχόν παραστατικά που αποδεικνύουν την αναγκαιότητα της τροποποίησης, για την έγκρισή τους από την εποπτεύουσα αρχή.

Πέραν των ανωτέρω περιπτώσεων i, ii, iii και iv, χρήση ταμειακών διαθεσίμων, εκτός εκείνων που προέρχονται από χρηματοδοτήσεις για μη συνεχιζόμενα έργα, επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εγκρίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών, μετά από εξέταση από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης της σχετικής πρότασης του αρμόδιου προϊστάμενου της ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου. Σε κάθε περίπτωση, μετά την έγκριση της χρήσης ταμειακών διαθεσίμων απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου ως προς το σκέλος των δαπανών.

γ) Χρήση ταμειακών διαθεσίμων ΝΠΙΔ και ΔΕΚΟ του Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005

Τα ταμειακά διαθέσιμα χρησιμοποιούνται μόνο για την εξόφληση υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών, εφόσον αυτές έχουν καταγραφεί και εμφανίζονται στα βιβλία του φορέα κατά την 31.12.2016, καθώς και για την ολοκλήρωση συνεχιζόμενων έργων και εφόσον οι εν λόγω υποχρεώσεις είχαν εγγραφεί στον προϋπολογισμό του οικείου έτους.

Ωστόσο, αν μετά την εξόφληση υποχρεώσεων των ανωτέρω περιπτώσεων, απομένουν ταμειακά διαθέσιμα, η χρήση τους εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εξέταση από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης της σχετικής πρότασης του αρμόδιου προϊστάμενου της ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου. Τα σχετικά αιτήματα υποβάλλονται **μόνο** κατά την διαδικασία έγκρισης ή αναθεώρησης του προϋπολογισμού του φορέα. Τα ανωτέρω ισχύουν ανεξαρτήτως ορίου προϋπολογισμού.

Μετά την παροχή της έγκρισης χρήσης ταμειακών διαθεσίμων ακολουθούνται τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 63 του ν.4270/2014 και την αριθ. 2/82446/ΔΠΓΚ/24.12.2015 (Β' 2933) περί αναθεώρησης των προϋπολογισμών:

- οι αναθεωρημένοι προϋπολογισμοί, εφόσον δεν υπερβαίνουν το όριο των 10 εκατ. ευρώ εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της οικείας ΓΔΟΥ και κοινοποιούνται στο ΓΛΚ,
- οι αναθεωρημένοι προϋπολογισμοί, εφόσον υπερβαίνουν το όριο των 10 εκατ. ευρώ εγκρίνονται με κοινή υπουργική απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της οικείας ΓΔΟΥ, και του Υπουργού Οικονομικών, εφόσον το ΓΛΚ κρίνει το αίτημα αναθεώρησης βάσιμο και επαρκώς αιτιολογημένο.

Για τους εκτός Γενικής Κυβέρνησης φορείς του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, ισχύουν αναλογικά τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 64Α του ν.4270/2014.

δ) Πολυετείς υποχρεώσεις

Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) και υπερβαίνουν ετησίως το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ σωρευτικά ανά Κωδικό Αριθμό Εξόδου (ΚΑΕ), απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τον εποπτεύοντα Υπουργό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν.4270/2014.

Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξολοκλήρου τα επόμενα έτη του ΜΠΔΣ και δεν υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσό, η έγκριση παρέχεται με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη.

Για την υποβολή των σχετικών αιτημάτων συμπληρώνεται πίνακας αντίστοιχος με εκείνον του υποδείγματος του εντύπου Π3Α. Υπόδειγμα απόφασης έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης από τον αρμόδιο Υπουργό παρέχεται στο Παράρτημα (Έντυπο Π3Β). Σε περίπτωση που η έγκριση παρέχεται με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη, το υπόδειγμα προσαρμόζεται ανάλογα.

Σε κάθε περίπτωση, αναλήψεις υποχρεώσεων που βαρύνουν επόμενα οικονομικά έτη λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών των ετών που θα βαρύνουν.

ε) Απολογισμός οικονομικού έτους 2016

Καταληκτική ημερομηνία εκτέλεσης του προϋπολογισμού για τα ΝΠΔΔ που είναι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης είναι η 31.12.2016, τόσο για την είσπραξη των εσόδων, όσο και για την πληρωμή των δαπανών.

Για τη μη παραβίαση της αρχής της αυτοτέλειας των χρήσεων, τη μη μετακύλιση των υποχρεώσεων τους στο επόμενο έτος και την αποφυγή τालαιπωρίας των πιστωτών, οι Οικονομικές Υπηρεσίες οφείλουν να φροντίσουν για την έγκαιρη συγκέντρωση των δικαιολογητικών του συνόλου των δαπανών, τον έλεγχο, την εκκαθάριση, την έκδοση των αντίστοιχων χρηματικών ενταλμάτων και την εξόφληση τους έως την ανωτέρω ημερομηνία.

Τα ΝΠΔΔ φορείς της Γενικής Κυβέρνησης είναι υποχρεωμένα να καταρτίσουν και να υποβάλουν στα αρμόδια όργανα τον απολογισμό εσόδων και εξόδων του έτους 2016 έως 30.6.2017 προς έγκριση, με πλήρη και οριστικοποιημένα στοιχεία. Επισημαίνουμε ότι τα στοιχεία αυτά, πέραν της ημερομηνίας αυτής, δεν μεταβάλλονται.

6.2 Κατάρτιση και εκτέλεση προϋπολογισμών νομικών προσώπων εκτός Γενικής Κυβέρνησης

Όσον αφορά τα Νομικά Πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης οδηγίες κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού τους οφείλουν να παρέχουν τα εποπτεύοντα Υπουργεία, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους και τις βασικές αρχές που τίθενται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και στο πλαίσιο των οριζομένων στην παρούσα εγκύκλιο για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

Για τους εκτός Γενικής Κυβέρνησης φορείς που υπάγονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 ισχύουν τα όσα ειδικότερα ορίζονται στα άρθρα 64Α, 155Α και 175Α του ν.4270/2014, καθώς και στις διατάξεις του ν.3429/2005.

Τέλος, για ζητήματα εκτέλεσης προϋπολογισμού των φορέων Γενικής Κυβέρνησης που ενδεχομένως δεν καλύπτονται από τις οδηγίες της παρούσας εγκυκλίου, παρακαλούμε να απευθύνεστε εγγράφως στις, κατά περίπτωση, αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Η παρούσα εγκύκλιος είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών (www.minfin.gr).

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ**

Β. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΤΥΠΑ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΕΝΤΥΠΟ Π1
ΑΙΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ – ΑΥΞΗΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ή ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ	

(σε ευρώ)

	Κ.Α.Ε.	Αρχικό ποσό πίστωσης	Διαμόρφωση	Διάθεση		Πληρωμές (ποσό)	Αιτούμενο ποσό μεταβολής	Αιτούμενο ποσοστό
				ποσοστό	ποσό			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
Αύξηση								
Μείωση								

(α) Λόγοι που επιβάλλουν την ενίσχυση ή την αύξηση του ποσοστού διάθεσης της πίστωσης:

.....

(β) Λόγοι για τους οποίους δεν χρειάζεται πλέον η μεταφερόμενη πίστωση:

.....

(γ) Διαβεβαίωση περί επάρκειας της μειούμενης πίστωσης μέχρι τέλος οικονομικού έτους:

.....

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ¹
 Εισήγηση:³

Ο ΔΙΑΤΑΚΤΗΣ²

Ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών
2017

.....2017

¹ Δεν απαιτείται για τις περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

² Το προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία ή τις οργανικές διατάξεις όργανο κάθε φορέα της Κεντρικής Διοίκησης ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα (άρθρο 65 ν.4270/2014).

³ Αναφέρεται η θετική ή αρνητική εισήγηση του Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών. Σε περίπτωση αρνητικής εισήγησης αυτή αιτιολογείται.

**ΕΝΤΥΠΟ Π2
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

Υπουργείο

Ειδικός Φορέας

	ΕΝΙΑΙΟ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟ				ΕΙΔΙΚΟ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟ			
	Μόνιμοι (Α)	ΙΔΑΧ (Β)	ΙΔΟΧ (Γ)	Σύνολο (Α)+(Β)+(Γ)	Μόνιμοι (Α)	ΙΔΑΧ (Β)	ΙΔΟΧ (Γ)	Σύνολο (Α)+(Β)+(Γ)
1. Υπηρετούντες στο τέλος του προηγούμενου τριμήνου ¹								
2. Εισροές προσωπικού								
Προσλήψεις								
Μετατάξεις/αποσπάσεις κλπ								
3. Εκροές προσωπικού								
Αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης								
Αποχωρήσεις λόγω απολύσεων								
Λοιπές αποχωρήσεις (θάνατοι κλπ)								
Μετατάξεις/αποσπάσεις κλπ								
4. Υπηρετούντες στο τέλος του τριμήνου (4=1+2-3) ¹								

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Προσωπικό που βαρύνει τις πιστώσεις των ΚΑΕ μισθοδοσίας και συμφωνεί με τα αντίστοιχα μηνιαία στοιχεία της ΕΑΠ.

..... 2017

Ο προϊστάμενος

**ΕΝΤΥΠΟ Π3Α
ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΟΛΥΕΤΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ**

Υπουργείο / Φορέας

Ε.Φ. ¹	Έτη	Ποσά σε ευρώ					
		20ΧΧ		20ΧΧ		20ΧΧ ²	
-.....	ΚΑΕ	Ποσό Αιτήματος	Χορηγηθείσες εγκρίσεις αναλήψεων	Ποσό Αιτήματος	Χορηγηθείσες εγκρίσεις αναλήψεων	Ποσό Αιτήματος	Χορηγηθείσες εγκρίσεις αναλήψεων
	ΣΥΝΟΛΟ						

Ο ΠΡ/ΝΟΣ ΓΔΟΥ

¹ Συμπληρώνεται μόνο εφόσον πρόκειται για φορέα Κεντρικής Διοίκησης.

² Με κάθε επικαιροποίηση του ΜΠΔΣ για επόμενα έτη συμπληρώνονται τα αντίστοιχα έτη.

ΕΝΤΥΠΟ Π3Β
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ.....
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ....
ΤΜΗΜΑ....

(Τόπος)/...../2017
Αριθ. Πρωτοκ.:

Ταχ. Δ/ση : **ΠΡΟΣ:**

Πληροφορίες:
 Τηλέφωνο :
 Fax : **ΚΟΙΝ.:**

Ηλ.Δ/ση :

ΘΕΜΑ: Έγκριση Ανάληψης Πολυετούς Υποχρέωσης

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ / Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ¹

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις
 - α) του άρθρου 67 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143),
 - β) του ν.4444/2016 «Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2017» (Α' 234)²,
 - γ) του ν.4263/2014 «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015–2018» (Α' 117)³.
2. Το π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες» (Α' 145).
3. Το π.δ. .../201.. [περί διορισμού του αρμοδίου Υπουργού] (Α').
4. Την αριθ. Υ.../.....201.. απόφαση του Πρωθυπουργού [περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον αρμόδιο Υπουργό] (Β' ...).
5. Την αριθ. απόφαση [περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και εξουσίας υπογραφής «Με εντολή.....»] (Β' ...).
6. Το με αριθ. /....2017 έγγραφο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του φορέα
7. Το γεγονός ότι το προηγούμενο ύψος υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στον ειδικό φορέα ...-⁴ / φορέα και στον ΚΑΕ ανέρχεται σωρευτικά στο ποσό των ευρώ για το έτος 20XX και ευρώ για το έτος 20XX, ευρώ για το έτος 20XX και ευρώ για το έτος 20XX, σύμφωνα με το αριθ./..... 2017 έγγραφο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του φορέα⁵

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Παρέχουμε την έγκρισή μας για την ανάληψη υποχρέωσης συνολικού ποσού ευρώ (συμπεριλαμβανομένου και ΦΠΑ) για τα έτη 20XX, 20XX και 20XX σε βάρος των πιστώσεων του/των κάτωθι ΚΑΕ, του ειδικού φορέα⁶ και του προϋπολογισμού εξόδων του φορέα κατ' έτος, ως εξής :

¹ Το παρόν υπόδειγμα δύναται να προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα εγκύκλιο.

² Για επόμενα οικονομικά έτη, προσαρμόζεται ανάλογα.

³ Με κάθε επικαιροποίηση του ΜΠΔΣ για επόμενα έτη, προσαρμόζεται ανάλογα.

⁴ Συμπληρώνεται ο Ειδικός Φορέας εφόσον πρόκειται για φορέα της Κεντρικής Διοίκησης ή φορέας της Γενικής Κυβέρνησης εφόσον πρόκειται για λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

⁵ Με κάθε επικαιροποίηση του ΜΠΔΣ για επόμενα έτη, προσαρμόζεται ανάλογα για τα αντίστοιχα έτη.

⁶ Εφόσον πρόκειται για φορείς Κεντρικής Διοίκησης.

		ΕΤΟΣ 20ΧΧ	ΕΤΟΣ 20ΧΧ	ΕΤΟΣ 20ΧΧ ⁷	ΣΥΝΟΛΟ
ΦΟΡΕΑΣ-ΕΙΔ.ΦΟΡΕΑΣ	ΚΑΕ	ΠΟΣΟ ΣΕ €	ΠΟΣΟ ΣΕ €	ΠΟΣΟ ΣΕ €	ΠΟΣΟ ΣΕ €
/....					

Η παραπάνω έγκριση παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας θα μεριμνήσει για την εγγραφή των σχετικών πιστώσεων στον προϋπολογισμό των επόμενων οικονομικών ετών, χωρίς να γίνεται υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του ΜΠΔΣ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ / ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

.....

⁷ Με κάθε επικαιροποίηση του ΜΠΔΣ για επόμενα έτη, προσαρμόζεται ανάλογα για τα αντίστοιχα έτη.

ΕΝΤΥΠΟ Π4 - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ¹**

Συντάσσεται (σε δύο πρωτότυπα) μεταξύ του Υπουργείου και του Υπουργείου Οικονομικών για την ομαλή εκτέλεση του Προϋπολογισμού και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση

Το Υπουργείο και το Υπουργείο Οικονομικών

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α'143).
2. Τις διατάξεις του ν.4263/2014 «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015 - 2018» (Α'117).
3. Τις διατάξεις του ν.4444/2016 «Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2017» (Α'234).
4. Το π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 116).
5. Το π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες» (Α'145).
6. Την αριθ. 2/82445 /ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Στοχοθεσία – Πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμού – Παρακολούθηση εκτέλεσης» (Β'...)
7. Την αριθ. Υ29/8.10.2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη» (Β'2168).
8. Την αριθ. Υ.../.....201.. απόφαση του Πρωθυπουργού «.....» (Β'....)².
9. Την αναγκαιότητα εξασφάλισης αυστηρότερου ελέγχου στα αποτελέσματα των προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.
10. Τους τριμηνιαίους στόχους του Κρατικού Προϋπολογισμού του Υπουργείου οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο παράρτημα του παρόντος και των εποπτευόμενων από το εν λόγω Υπουργείο φορέων των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

Σ Υ Μ Φ Ω Ν Ο Υ Ν Τ Α Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Α

Το Υπουργείο

1. Είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία εσωτερικών συστημάτων, διαδικασιών και μηχανισμών παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού που διασφαλίζουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και φροντίζει για τη λήψη μέτρων περαιτέρω βελτίωσης τους.
2. Μεριμνά για την ανάπτυξη και την τήρηση λειτουργικού μητρώου δεσμεύσεων τόσο του Υπουργείου όσο και των εποπτευόμενων αυτού φορέων Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 80/2016. Καμία υποχρέωση δεν αναλαμβάνεται, εάν δεν εξασφαλίζεται ότι υφίστανται οι απαραίτητοι πόροι για την πληρωμή της.

¹ Προσαρμόζεται ανάλογα προκειμένου για λοιπούς φορείς της Κεντρικής Διοίκησης. Προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες και ιδιαιτερότητες κάθε φορέα.

² Συμπληρώνεται η απόφαση ανάθεσης αρμοδιοτήτων του αρμόδιου Υπουργού.

3. Μεριμνά για την υπογραφή αντίστοιχων μνημονίων με τους εποπτευόμενους φορείς και τη λήψη κάθε άλλου πρόσφορου και αναγκαίου μέτρου, μεταξύ των οποίων και η προσαρμογή των πιστώσεων των εξόδων του φορέα σε συνάρτηση με τη πορεία υλοποίησης των εσόδων.
4. Ενημερώνεται για το διορισμό Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών (ΠΟΥ) στους εποπτευόμενους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, ο οποίος ασκεί τις αρμοδιότητες και έχει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 25 και του άρθρου 26 του ν.4270/2014, αντίστοιχα. Σε περίπτωση κένωσης της θέσης του Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών θα εποπτεύει τη διαδικασία για την άμεση πλήρωσή της.
5. Λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα και πρωτοβουλίες, ώστε οι προϋπολογισμοί των εποπτευόμενων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης του Υπουργείου του να καταρτίζονται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στο ν.4270/2014. Επίσης, το Υπουργείο λαμβάνει κάθε μέτρο που θεωρεί πρόσφορο και απαραίτητο για την κατά το δυνατόν ρεαλιστικότερη εκτίμηση, πρόβλεψη και παρακολούθηση των εσόδων και εξόδων των εποπτευόμενων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.
6. Προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη των τριμηνιαίων στόχων εκτέλεσης του προϋπολογισμού του, όπως έχουν τεθεί και συμφωνηθεί με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αριθ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.
7. Προβαίνει στις εξής διορθωτικές παρεμβάσεις σε περίπτωση εμφάνισης αποκλίσεων από τους στόχους:
 - α).....
 - β).....
 - γ).....³
 - κ.ο.κ.

Ειδικότερα:

Ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης των Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) του Υπουργείου

1. Ασκεί τις αρμοδιότητες και έχει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 24 και του άρθρου 26 του ν.4270/2014, αντίστοιχα, καθώς και του άρθρου 69Γ.
2. Έχει την ευθύνη και μεριμνά για την εφαρμογή των οριζόμενων στα άρθρα 70, 147, 155Α, 172, 173, 175 και 175Α του ν.4270/2014 και στην αριθ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών:
 - i. Παρακολουθεί τη μηνιαία εκτέλεση του προϋπολογισμού του και στην περίπτωση που διαφαίνονται πιθανές αποκλίσεις από τους τριμηνιαίους και ετήσιους στόχους μεριμνά για διορθωτικές παρεμβάσεις μείωσης των αποκλίσεων.
 - ii. Παρακολουθεί τους στόχους και την εκτέλεση του προϋπολογισμού των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που εποπτεύονται από τον φορέα, συμπεριλαμβανομένων και των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, καθώς και τις Ανεξάρτητες Αρχές. Έχει την ευθύνη και

³ Συμπληρώνεται από το φορέα με συγκεκριμένες παρεμβάσεις.

μεριμνά για την κατάρτιση μηνιαίων και τριμηνιαίων στόχων, καθώς και για τη συγκέντρωση και αξιολόγηση των τριμηνιαίων στοιχείων για την εξέλιξη των μεγεθών του προϋπολογισμού τους.

- iii. Αποστέλλει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, εντός των τιθέμενων προθεσμιών τις δημοσιονομικές αναφορές, τα στοιχεία, τις εκθέσεις αιτιολόγησης και τις εισηγήσεις που καθορίζονται με την υπ' αριθ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, τόσο για τον ίδιο τον φορέα, όσο και λοιπούς φορείς που εποπτεύονται από τον φορέα, συμπεριλαμβανομένων και των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, καθώς και τις Ανεξάρτητες Αρχές.
 - iv. Μεριμνά για την ενεργοποίηση και παρακολουθεί την υλοποίηση των διορθωτικών παρεμβάσεων σε περίπτωση απόκλισης από τους στόχους.
 - v. Έχει την ευθύνη και μεριμνά για τη σύναψη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, με το ελάχιστο περιεχόμενο που ορίζεται στο άρθρο 70 του ν.4270/2014, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την αριθ. 2/82445/ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.
5. Μεριμνά για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων με στόχο πιθανά δημοσιονομικά οφέλη, για τις οποίες ενημερώνει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.
 6. Έχει την ευθύνη και μεριμνά για την εφαρμογή των οριζόμενων στην αριθ. 2/82446/ΔΠΓΚ/24.12.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών: παρακολουθεί αν συντρέχουν οι λόγοι και οι εξωγενείς παράγοντες για αναθεώρηση των προϋπολογισμών των ΔΕΚΟ και των ΝΠΙΔ του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 και μεριμνά για την έγκαιρη υποβολή αιτημάτων αναθεώρησης προϋπολογισμών, καθώς και των σχετικών συνοδευτικών στοιχείων, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους:

1. Αξιολογεί τις τυχόν αποκλίσεις από τους τιθέμενους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους και εξετάζει αν έχουν ληφθεί οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις.
2. Εφόσον διαπιστωθούν υπερβάσεις άνω του 10% από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους και δεν έχουν υλοποιηθεί οι προβλεπόμενες διορθωτικές παρεμβάσεις, κατόπιν εισήγησης του προϊσταμένου της οικείας ΓΔΟΥ, ενεργοποιεί τις διαδικασίες επιβολής κυρώσεων του Μέρους Ζ' του ν.4270/2014.
3. Δύναται να επαναδιαθέτει το ποσό των πιστώσεων που έχουν περικοπεί ή και το ποσό των επιχορηγήσεων ή αποδόσεων που έχει περικοπεί, σύμφωνα με τα άρθρα 172 και 173 του ν.4270/2014, εφόσον βάσει των απολογιστικών στοιχείων του επόμενου τριμήνου, έχουν εξισορροπηθεί οι διαπιστούμενες αποκλίσεις, κατόπιν εισήγησης του προϊσταμένου της οικείας ΓΔΟΥ.
4. Ορίζει Επόπτη Οικονομικών Υπηρεσιών στους εποπτευόμενους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης του οικείου Υπουργείου, εφόσον διαπιστωθεί απόκλιση άνω του 10% από τους δημοσιονομικούς στόχους για δύο συνεχόμενα τρίμηνα και δεν έχουν ληφθεί οι προβλεπόμενες διορθωτικές παρεμβάσεις, κατόπιν εισήγησης του προϊσταμένου της οικείας ΓΔΟΥ.

5. Μεριμνά για την αποδέσμευση των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του οικείου Υπουργείου, με τρόπο που να καθίσταται δυνατή η υλοποίηση του προγράμματος εκτέλεσης του προϋπολογισμού του.
6. Μεριμνά για τη χορήγηση των απαραίτητων στοιχείων εκτέλεσης του προϋπολογισμού του οικείου Υπουργείου.
7. Ανταποκρίνεται σε ερωτήματα και διευκρινήσεις, εντός εύλογων προθεσμιών.
8. Σε περιπτώσεις δημοσιονομικών προσαρμογών, το ύψος του προϋπολογισμού του Υπουργείου και κατ' επέκταση οι στόχοι αυτού μπορούν να επαναπροσδιορίζονται.

Αθήνα, (ημερομηνία)

**Ο Αναπληρωτής
Υπουργός Οικονομικών**

.....

**Η προϊσταμένη
της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικής
Πολιτικής και Προϋπολογισμού
του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους**

.....

Ο Υπουργός

.....

**Ο Προϊστάμενος της Γενικής
Διεύθυνσης Οικονομικών
Υπηρεσιών
του Υπουργείου**

.....

.....